

2019-12-13
Dnr 2019:6292

Helsingborgs kommun

Beslut för Pårps skola

efter riktad tillsyn i Pårps skola i Helsingborgs kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Helsingborgs kommun, att vid vite av 1 200 000 kronor senast den **6 maj** 2020 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet gäller omedelbart.

Om Helsingborgs kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Helsingborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga (3 kap. 7 § skollagen).
- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 7–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Åtgärder

- Se till att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. I detta ingår bland annat följande:
 - a) i utredningen av elevens behov av särskilt stöd ska ingå en del där elevens skolsituation kartläggs och eventuella utlåtanden inhämtas och en del med en bedömning, utifrån den kartläggande delen, av vilken typ av särskilt stöd eleven har behov av och i vilken omfattning. I den kartläggande delen krävs som regel även en analys av orsakerna till elevens svårigheter. Hur eleven ligger till i förhållande till kunskapskraven ska dokumenteras i skolans utredning.

- b) att upprätta rutiner för arbetet med att utreda särskilt stöd och i dessa klargöra vilken skolpersonal som ska utreda elevens behov av särskilt stöd, och
 - c) att rektorn följer upp de utredningar som görs och säkerställer att de genomförs skyndsamt
- Se till att alla elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd i den omfattning och på det sätt som utredningen visat att de behöver. I detta ingår bland annat följande:
 - a) att rektorn, genom samtal med lärare och elevhälsans personal samt genom analys av dokumenterade utredningar och åtgärdsprogram, följer upp och säkerställer att de särskilda stödinsatserna utgår från elevernas individuella behov och genomförs i den omfattning eleverna har behov av, och
 - b) att rektorn genom samtal med den biträdande rektorn för samverkansklassen, lärarna i samverkansklassen och elevhälsans personal tar reda på i vilken omfattning som lärarna i samverkansklassen behöver stöd från elevhälsans personal samt utbildning kring elever som har ett utåtagerande beteende för att kunna ge samtliga elever i samverkansklassen det särskilda stöd som eleverna behöver. Utifrån det som framkommer genom samtalen ska lärarnas behov av nämnda stöd och utbildning tillgodoses.
- Se till att samtliga elever som är placerade i särskild undervisningsgrupp har beslut om åtgärdsprogram och beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. I detta ingår att rektorn, genom samtal med lärare och elevhälsans personal samt genom analys av dokumenterade utredningar, åtgärdsprogram och beslut om placering i särskild undervisningsgrupp, följer upp och säkerställer att samtliga elever som är i behov av särskilt stöd har beslut om åtgärdsprogram och beslut om särskild undervisningsgrupp.
- Se till att det av beslut om särskild undervisningsgrupp för varje elev framgår i vilken omfattning eleverna ska ha undervisning i den särskilda undervisningsgruppen samt, i förekommande fall, i vilken omfattning eleverna ska ha undervisning i ordinarie undervisningsgrupp.
- Se till att elever som är placerade i särskild undervisningsgrupp även tillhör en ordinarie undervisningsgrupp som de har möjlighet att, helt eller delvis, gå tillbaka till.
- Se till att beslut om särskild undervisningsgrupp regelbundet följs upp och utvärderas. I detta ingår att placeringen i särskild undervisningsgrupp regelbundet ska omprövas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Helsingborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen, Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I detta ingår att rektorn, genom lektionsobservationer och samtal med lärarna och elever, tar reda på orsakerna till att det inte råder studiero i alla klasser och utifrån orsakerna, vidta åtgärder specifikt riktade till de klasser eller de lektioner där det inte råder studiero. Vidare ska rektorn följa upp att de insatser som vidtas för att skapa studiero ger effekt och, om så inte är fallet, vidta ytterligare åtgärder i syfte att skapa studiero för alla elever.
- Se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Arbetet för att skapa trygghet ska ta sin utgångspunkt i den problematik och de behov som finns på skolan. I detta ingår att vidta åtgärder specifikt riktade till de situationer eller de områden där elever känner sig otrygga. Detta kan exempelvis innebära att se till att det finns tillräckligt många vuxna ute på rasterna för att skapa trygghet för samtliga elever. Vidare ska rektorn följa upp att de insatser som vidtas för att skapa trygghet ger effekt och att, om så inte är fallet, vidta ytterligare åtgärder i syfte att skapa trygghet för alla elever.

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn av Pårups skola visar att det finns brister inom bedömningsområdena extra anpassningar och särskilt stöd samt trygghet och studiero. Skolinspektionen bedömer att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt samt att elever som är i behov av särskilt stöd inte ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. Vidare bedömer Skolinspektionen att eleverna i den särskilda undervisningsgruppen samverkansklassen inte ges det särskilda stöd de behöver. Likaså bedömer Skolinspektionen att beslut om särskild undervisningsgrupp inte upprättas i enlighet med skollagens krav och att särskilt stöd i form av beslut om särskild undervisningsgrupp inte följs upp och utvärderas.

Skolinspektionen bedömer vidare att utbildningen vid Pårups skola inte utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Föreläggande vid vite

Extra anpassningar och särskilt stöd

Behov av särskilt stöd utreds inte skyndsamt avseende eleverna i samverkansklassen

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt. Skolinspektionens utredning visar, trots huvudmannens bestridande, att den stödutredning som beslut om åtgärdsprogram fattas på för eleverna i samverkansklassen är ofullständig eftersom det saknas en kartläggning av elevernas skolsituation. Denna bedömning gör Skolinspektionen mot bakgrund av följande uppgifter. Lärare som undervisar i samverkansklassen uppger i intervju att samtliga elever i samverkansklassen har åtgärdsprogram samt att åtgärdsprogrammen utarbetas av lärarna. Lärarna uppger att de just nu håller på att ta reda på vilken nivå som eleverna befinner sig på i samtliga ämnen, eftersom sådan information inte överlämnas från tidigare hemskolor. Vidare uppger lärarna att den "pedagogiska kartläggning" som görs inför ansökan om byte till Påarps skola inte innehåller tillräcklig information. Den biträdande rektorn för samverkansklassen uppger att det vid skolenheten har gjorts nya "pedagogiska kartläggningar" på de elever som kommer till samverkansklassen samt att det inte finns "pedagogiska kartläggningar" ämne för ämne för dessa elever. Den biträdande rektorn uppger att nyss nämnda kartläggningar behövs för att berörd skolpersonal ska veta hur de ska göra för att eleverna ska nå målen. Rektorn uppger att det behövs en översyn av kompetens, bemanning och upplägg för att det särskilda stödet ska fungera enligt gällande lagstiftning samt att det saknas möjlighet att göra en bedömning av om elevernas behov för att nå kunskapskraven uppnås genom åtgärdsprogrammen.

Rättslig reglering m.m.

Av skollagen 3 kap 7 § framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Det huvudsakliga syftet med en utredning enligt 3 kap. 7 § skollagen är att fastställa om en elev har behov av särskilt stöd och i förekommande fall vilket behov av särskilt stöd eleven har. Att ett åtgärdsprogram föregås av en ordentlig utredning är av yttersta vikt för att tillräckliga och adekvata särskilda stödåtgärder ska kunna ges. Hur omfattande utredningen bör vara beror på det enskilda fallet. Om en elev exempelvis inte uppfyller en del av kunskapskravet i ett enskilt ämne och orsakerna är uppenbara kan det räcka med en enklare utredning. I andra fall när eleven har svårigheter med bl.a. det sociala samspelet behövs en grundligare utredning. En utredning bör bestå av två delar; en del där elevens skolsituation kartläggs och eventuella utlåtanden inhämtas och en del med en bedömning, utifrån den kartläggande delen, av vilken typ av särskilt stöd eleven har behov av och ungefär i vilken omfattning. I den kartläggande delen krävs som regel även en analys av orsakerna till elevens svårigheter. Både anledningen till utredningen och hur eleven ligger till i förhållande till kunskapskraven bör, som huvudregel, dokumenteras i skolans utredning (se bl.a. Skolväsendets överklagandekommittés beslut den 16 januari 2014, dnr. 2013:468).

Skolinspektionens utredning

Lärarna som undervisar i samverkansklassen uppger att när elever antas till samverkansklass föregås placeringen av fyra utredningar - medicinsk, social, psykologisk och pedagogisk - som hör ihop med ansökan. Lärarna uppger vidare att alla elever i samverkansklassen har åtgärdsprogram och att det är lärare som skriver åtgärdsprogrammen tillsammans med elever och föräldrar. Rektorn beslutar om åtgärdsprogram. Lärare uppger att de nya eleverna som började i samverkansklassen i höstas har nya åtgärdsprogram som är upprättade på skolan, men det görs en djupare kartläggning ämne för ämne för de eleverna nu. Lärarna uppger att de just nu håller på att ta reda på vilken nivå som eleverna befinner sig på i samtliga ämnen, eftersom sådan information inte överlämnas från tidigare hemskolor. Lärare uppger vidare att den pedagogiska utredningen som är gjord inför ansökan till samverkansklassen inte är tillräcklig. De måste börja med att screena varje elev i varje ämne och lärarna håller på med detta nu med flera elever. Det tar lång tid innan de kan göra en ordentlig trovärdig pedagogisk kartläggning i varje ämne och många elever har stora luckor, enligt lärarna. Lärare uppger att förra hösten fick de ganska sent överlämning avseende en elev, så under halva hösten hade de inte tillräckligt med underlag för att veta hur de skulle kunna hjälpa eleven utifrån hans behov.

På fråga om vem som tar ansvar för att elevernas behov utreds på nytt, om det finns behov av det, uppger specialpedagogen att det antagligen landar hos hen, men att det inte har varit aktuellt. Personal från elevhälsan uppger vidare att de inte vet om det är någon ny utredning planerad idag. En personal från elevhälsan uppger att hen inte har minne av att en elev från samverkansklassen har varit uppe på ett elevhälsamöte, medan en annan personal uppger att det har hänt en gång, men att det då gällde ett kränkingsärende.

Den biträdande rektorn för samverkansklassen uppger att hon inte har varit med om att de har gjort några nya utredningar av elevernas behov, när det gäller eleverna i

samverkansklassen. Om det är stora problem kring en elev och de har en gammal utredning kunde det kanske vara bra att göra en ny utredning, men det har de inte gjort. Den biträdande rektorn uppger vidare att de har gjort nya pedagogiska kartläggningar på de elever som kommer till samverkansklassen. Det finns inte pedagogiska kartläggningar ämne för ämne för de elever som kommer och det behöver de ha för att veta hur de ska göra för att eleverna ska nå målen. Det behöver göras en kartläggning här på skolan även om eleverna har en med sig. Den biträdande rektorn för samverkansklassen uppger vidare att det kan ta lång tid att göra en kartläggning.

Rektorn uppger i intervju att hens bedömning är att de måste se över både kompetens, bemanning och upplägg för att det särskilda stödet ska fungera enligt gällande lagstiftning. Det finns inte tydliga rutiner kring särskilt stöd och de handlingsplaner som finns nu håller inte måttet. Rektorn uppger vidare att eleverna i samverkansklassen ska ingå i skolans ordinarie rutiner för särskilt stödarbetet och det gör de inte idag. Alla processer kring det särskilda stödarbetet behöver ses över för hela skolan. Rektorn uppger vidare att det råder en stor otydlighet kring elevhälsans arbete när det gäller ansvarsfördelning och hur de ska få in alla delar från elevhälsan i det särskilda stödarbetet. Rektorn uppger vidare att de inte kan göra en bedömning av om elevernas behov för att nå kunskapskraven uppnås genom åtgärdsprogrammen. De behöver titta på vilka förutsättningar de behöver skapa för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven. Rektorn uppger att hen t.ex. inte vet om det finns elever som har stödbehov utifrån ämnesspecifika behov.

Huvudmannen uppger i yttrande den 15 november 2019 att när det gäller de elever som placeras i samverkansklass, finns det pedagogiska kartläggningar för eleverna. Det är en självklarhet att dessa, liksom för andra elever, kan behöva göras om eller kompletteras över tid.

Omfattning av särskilt stöd

Eleverna i verksamheten utöver samverkansklassen ges inte det särskilda stöd de behöver

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elever som är i behov av särskilt stöd inte ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever som inte alltid ges de särskilda stödåtgärder som skolan har beslutat om i åtgärdsprogrammen.

Bedömningen av om eleverna i samverkansklassen ges det särskilda stöd de behöver framgår nedan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Vidare framgår i skollagen att för en elev i bland annat grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Skolinspektionens utredning

Lärare säger att det finns elever som de inte kan ge det särskilda stöd som det är beslutat att de ska få. De säger att lärarna är ensamma mycket i klassrummet trots att det finns många elever som behöver en-till-en-stöd av lärare. Lärarna berättar att de blivit färre personal under innevarande läsår och att det är stora personalnedskärningar som märks. De säger att de insatser som är beslutade i åtgärdsprogram inte alltid ges när det handlar om stöd för eleverna i sociala sammanhang. En lärare ger exempel på ett åtgärdsprogram där det framgår att eleven ska ha en vuxen med sig, men att de inte har resurser för det. Några intervjuade lärare säger att stödet enligt åtgärderna oftast ges, men att resurserna ibland inte räcker.

Representanter från elevhälsan säger att elevernas behov av särskilt stöd inte ges fullt ut utifrån det som utredningarna visar att eleverna behöver. De säger att det finns elever som är i behov av mycket särskilt stöd som lärarna inte kan ge. De berättar också att det finns elever i de yngre åldrarna som hade behövt få vara i mindre grupper, men att de inte kan tillgodose det behovet. Elevhälsorepresentanterna säger också att de hade behövt vara ytterligare specialpedagoger för att kunna ge eleverna det särskilda stöd som behövs.

Den tillförordnade rektorn (under perioden augusti till september) säger att hen upplever att lärarna kan ge det särskilda stöd som framgår i åtgärdsprogrammen men säger samtidigt att lärarna kan behöva mer hjälp i hur stödet ska ges. Rektorn säger att lärarna inte ber om hjälp och att skolans ledning behöver bli tydligare i hur stödet ska ges. Den tillförordnade rektorn säger att eleverna kan få det stöd som är beslutat i åtgärdsprogrammen om skolan använder sina resurser på rätt sätt. På fråga om när rektorn uppskattar att skolan är där de behöver vara för att alla elever ska få det stöd som är beslutat svarar rektorn att de först behöver utvärdera de åtgärdsprogram som finns för att sedan börja om. Den tillförordnade rektorn säger att det kan ta upp till en termin att genomföra förändringsarbetet kring åtgärdsprogrammen och att de fram till dess behöver jobba med den personal och de resurser de har. Den tillförordnade rektorn säger också att hen behöver ha dialog med lärarna så att de kan klara sitt uppdrag med att ge eleverna särskilt stöd.

Vid kompletterande intervju med den nytilträdde rektorn uppger hen, att alla processer kring det särskilda stödarbetet behöver ses över för hela skolan - vem som gör vad och när och hur det ska följas upp. Det finns inte tydliga rutiner kring särskilt stöd och de handlingsplaner som finns nu håller inte måttet. Det råder en stor otydlighet kring elevhälsans arbete när det gäller särskilt stöd, när det gäller ansvarsfördelning och hur skolan får in alla delar från elevhälsan i det särskilda stödarbetet. Det finns till exempel inga rutiner för kurators roll i elevhälsan, vad denne ska ansvara för och när denne ska vara behjälplig, säger rektorn.

Eleverna i samverkansklassen ges inte det särskilda stöd de behöver

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna i den särskilda undervisningsgruppen samverkansklassen inte ges det särskilda stöd de behöver. Skolinspektionens utredning visar att lärarna i samverkansklassen bl.a. behöver stöd från elevhälsans personal samt utbildning kring elever som har ett utåtagerande beteende för att kunna ge samtliga elever i samverkansklassen det särskilda stöd som eleverna behöver. Utredningen visar vidare att nyss nämnda behov hos lärarna inte tillgodoses inom verksamheten. Denna bedömning gör Skolinspektionen mot bakgrund av följande uppgifter. I intervju med de lärare som undervisar i samverkansklassen uppges att det är lärarna som ansvarar för att eleverna får det särskilda stöd de behöver utifrån utredning och åtgärdsprogram. En lärare uppger att hen ibland saknar expertkunskaper för att kunna möta vissa elever. Vidare uppger läraren att hen önskar att psykologen var med i verksamheten och träffade eleverna, så att lärarna kan få mer konkret hjälp. På fråga om lärarna i samverkansklassen har förutsättningar att ge eleverna det särskilda stöd som eleverna behöver uppger skolpsykologen att så inte alltid är fallet. Den biträdande rektorn för samverkansklassen uppger att det behövs en insats i form av utbildning för medarbetarna kring elever som har ett utåtagerande beteende. Rektorn uppger att det behövs en översyn av kompetens, bemanning och upplägg för att det särskilda stödet ska fungera enligt gällande lagstiftning. På fråga om det finns förutsättningar för pedagogerna att ge eleverna det särskilda stöd som eleverna behöver uppger rektorn att det är svårt att säga. Huvudmannen anför i ett skriftligt yttrande att när det gäller arbetet med särskilt stöd lokalt på skolan instämmer huvudmannen i rektorns utsagor.

Rättslig reglering

Av skollagen 3 kap 7 § framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Enligt 3 kap. 10 § skollagen ska det särskilda stödet för en elev i bland annat grundskolan ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen har tagit del av samtliga åtgärdsprogram upprättade för eleverna i samverkansklassen. Av dessa framgår att sex elever har aktuella åtgärdsprogram medan den sjunde elevens åtgärdsprogram har avslutats i september månad 2019. Samtliga åtgärdsprogram är upprättade av en av lärarna som undervisar i samverkansklassen och den läraren står också som ansvarig för åtgärderna och för utvärderingen av dessa. Samtliga åtgärdsprogram är beslutade av den biträdande rektorn för årskurserna 7-9 som vid tiden för upprättandet av dessa åtgärdsprogram var tillförordnad rektor på skolan.

Lärare som undervisar i samverkansklassen uppger att alla elever i samverkansklassen har åtgärdsprogram och att det är lärare som skriver åtgärdsprogrammen tillsammans med elever och föräldrar. Rektorn beslutar om åtgärdsprogram. Lärare uppger att det även är lärare som ansvarar för uppföljning av åtgärdsprogram. På fråga om det är något som lärarna saknar för att ha förutsättningar att ge eleverna det särskilda stöd de behöver uppger en lärare att de inte är utbildade psykologer och att de har elever som har det så pass svårt att det hindrar deras skolutveckling. Läraren uppger att hen ibland saknar expertkunskaper för att kunna möta dessa elever. Läraren uppger att de får stöd av elevhälsan i form av handledning en timme per månad av psykologen, men att den handledningen bara bygger på vad lärarna berättar om eleverna. Psykologen har aldrig träffat eleverna. Läraren uppger att hen hade önskat att psykologen var med i verksamheten och träffade eleverna, så att de kunde få mer konkret hjälp och råd utifrån vad psykologen ser. Lärare uppger att de inte kan skapa den pedagogiska situation som eleverna egentligen behöver utifrån de förutsättningar de har.

Elevhälsans personal uppger att de inte har varit delaktiga i att ta fram de åtgärder som anges i åtgärdsprogrammen utan att pedagogerna har gjort det själva. Elevhälsans personal uppger att de inte har koll på vilka åtgärder som är insatta. Skolpsykologen och kuratorn uppger att de inte är involverade i vilka åtgärder eleverna behöver utifrån deras sociala behov. På fråga om de skulle göra bedömningen att lärarna i samverkansklass har förutsättningar att ge eleverna det särskilda stöd de behöver uppger psykologen att lärarna inte alltid har det, medan kuratorn och specialpedagogen uppger att de är för lite insatta för att uttala sig. Elevhälsans personal uppger att eftersom de inte hör något från lärarna så går det nog bra. Psykologen uppger att pedagogerna är i behov av mycket stöd och att hen försöker ge dem stöd genom handledning. Specialpedagogen uppger att elevhälsan inte har så mycket praktiskt och faktiskt arbete i samverkansklassen och inte heller så mycket insyn i den verksamheten.

Den biträdande rektorn för samverkansklassen uppger att specialpedagogerna mest har haft grundskolans ärenden och att samverkansklassen lever sitt liv vid sidan av. Lärarna där är duktiga på de eleverna och vet vilket stöd de behöver. Personalen i samverkansklassen har kunnat reda i det själva och lärarna i samverkansklassen behöver inte så mycket ytterligare stöd och hjälp. Utöver handledning från psykolog uppger den biträdande rektorn att hen bedömer att lärarna har den kompetensen som behövs. Dock behövs det nu en insats i form av fortbildning kring elever som har utåtagerande beteende. Det finns ett behov av detta som inte är tillgodosett idag och personalen behöver fler verktyg, uppger hen. Den biträdande rektorn uppger att varken hen eller rektorn har gett elevhälsan något specifikt uppdrag till samverkansklassen, mer än att det nu ska ske psykologhandledning. Den biträdande rektorn uppger vidare att de nu håller på att upprätta rutiner där de ser att det fallerar. Det måste vara klart och tydligt vem som har ansvar för vad och det är det inte idag.

På fråga om personalen i samverkansklassen har förutsättningar att ge alla elever det särskilda stöd de behöver uppger rektorn att det är svårt att säga. Rektorn uppger vidare att hens bedömning är att de måste se över både kompetens, bemanning och upplägg för att det särskilda stödet ska fungera enligt gällande lagstiftning. En av de slutsatser som rektorn uppger att hen har dragit är att det behövs en kompetensökning bland personalen som arbetar med dessa elever just kring hur man arbetar med den sociala problematiken. Den slutsatsen uppger rektorn att hen drar framförallt kring att lärarna inte har lyckats förbättra situationen i gruppen trots att det har varit problem där under så lång tid. Rektorn uppger vidare att rutiner behöver förbättras hela vägen från det att eleverna placeras och skrivs in i samverkansklassen till hur de jobbar vidare med eleverna. Eleverna i samverkansklassen ska ingå i skolans ordinarie rutiner för särskilt stödarbete och det gör de inte idag. Rektorn uppger vidare att samverkansklassen lider av skolans brist på tydliga rutiner och tydliga ansvarsfördelning. Det finns inte tydliga rutiner kring särskilt stöd, vem som gör vad och när och hur det ska följas upp, och de handlingsplaner som finns nu håller inte måttet. Rektorn uppger att det råder en stor otydlighet kring elevhälsans arbete när det gäller särskilt stöd, kring ansvarsfördelning och kring hur de får in alla delar från elevhälsan i det särskilda stödarbetet.

Huvudmannen uppger, i yttrande den 15 november 2019, att de pedagoger som arbetar i samverkansklassen gör ett gediget arbete för att se till att elevernas stödbehov tillgodoses. Vidare uppger huvudmannen att när det gäller arbetet med särskilt stöd lokalt på skolan instämmer huvudmannen i rektorns utsagor. Utbildningsdirektören har sedan tidigare identifierat flera förbättringsområden på Pårups skola. Nuvarande skolläring förväntas kunna utföra de förändringar som krävs för att komma till rätta med de områden där förbättringar behövs.

Beslut om särskild undervisningsgrupp uppfyller inte författningarnas krav

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att beslut om särskild undervisningsgrupp inte upprättas i enlighet med skollagens krav. Skolinspektionens utredning visar att vid tillsynstillfället har inte alla elever i den särskilda undervisningsgruppen samverkansklassen åtgärdsprogram och beslut om särskild undervisningsgrupp. Trots detta är alla elever i samverkansklassen placerade i en särskild undervisningsgrupp. Skolinspektionens utredning visar vidare att det inte framgår av beslut om särskild undervisningsgrupp i vilken omfattning eleverna ska ha undervisning i denna grupp. Slutligen visar Skolinspektionens utredning att de elever som är placerade i den särskilda undervisningsgruppen samverkansklassen inte har någon annan klasstillhörighet utan att deras klassplacering är i den särskilda undervisningsgruppen samverkansklassen. Eleverna i samverkansklassen är därmed permanent placerade i en särskild undervisningsgrupp utan möjlighet att återgå till en ordinarie verksamhet i en ordinarie klass. Möjligheten att ge elever stöd i en annan undervisningsgrupp än den som eleven normalt tillhör, innebär

att elever som placeras i en särskild undervisningsgrupp alltid ska ha en klasstillhörighet i en ordinarie klass och att en särskild undervisningsgrupp aldrig kan utgöra en egen klass.

Mot bakgrund av att huvudmannen, på fråga om rektorn på Pårps skola har möjlighet att själv placera andra elever från sin skola i den särskilda undervisningsgruppen samverkansklassen, uppger att för mottagande och placering i samverkansklassen gäller att ansökan ska ställas till förvaltningen först och att den så kallade ARS-gruppen ska behandla ansökan innan ett mottagande och en placering i samverkansklassen kan ske, vill Skolinspektionen i detta sammanhang göra följande påtalande. Rektorn ska, enligt 2 kap. 10 § skollagen, fatta beslut om sin enhets inre organisation och det är rektorn som självständigt ansvarar för att fatta de beslut och ta det ansvar som 3 kap. 9 och 11 §§ skollagen föreskriver.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 8 § skollagen får särskilt stöd ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning. Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Av 3 kap. 11 § skollagen framgår vidare att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i bland annat grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen ber vid tillsynsbesöket att få del av åtgärdsprogrammen för samtliga sju elever i samverkansklassen. Skolinspektionen får del av åtgärdsprogram avseende sex elever och, avseende den sjunde eleven, en utvärdering med beslut om att avsluta åtgärdsprogram. I de sex upprättade åtgärdsprogrammen anges: *eleven har plats i särskild undervisningsgrupp enligt 3 kap. 11 § skollagen*. De sex aktuella åtgärdsprogram som finns för eleverna i samverkansklassen är samtliga beslutade av den biträdande rektorn för årskurs 7-9, som var tillförordnad rektor vid tiden då besluten fattades. I åtgärdsprogrammen anges inte i vilken omfattning eleverna ska ha undervisning i den särskilda undervisningsgruppen och inte heller, för elever som har undervisning i annan undervisningsgrupp, i vilken omfattning undervisning ska ske i denna grupp.

Beslut om särskild undervisningsgrupp för elever i samverkansklassen

Lärarna uppger att det inte är rektorn för Pårps skola som avgör vem som ska placeras i den särskilda undervisningsgruppen samverkansklassen. När en elev antas till samverkansklass är det elevhälsan i Helsingborgs stad som beviljar platsen, enligt lärarna.

På fråga om hur det kommer sig att en av eleverna i samverkansklassen saknar åtgärdsprogram uppger personal i elevhälsan att för att de ska kunna skriva en ny utredning och fatta ett nytt beslut var de tvungna att avsluta elevens förra åtgärdsprogram. Den eleven har gått på Pårps skola tidigare. På fråga om eleven har något åtgärdsprogram idag uppger personal i elevhälsan att åtgärdsprogrammet är skrivet och att det bara ska godkännas av den biträdande rektorn för årskurs 7-9. Det skickades till den biträdande rektorn i dagarna. Personalen i elevhälsan uppger vidare att eleven placerades i samverkansklassen inför skolstarten höstterminen 2019.

Biträdande rektorn för samverkansklassen uppger i intervju att för en elev som har kognitiva svårigheter finns det inget åtgärdsprogram än, men det är en utredning på gång. Det håller på att upprättas ett nytt åtgärdsprogram för den eleven. Elevens tidigare åtgärdsprogram avslutades i september i år. På fråga om det finns något beslut om särskild undervisningsgrupp för den eleven uppger den biträdande rektorn att hen inte kan svara på det. Den biträdande rektorn uppger vidare att den eleven placerades i samverkansklassen vid terminsstart hösten 2019. På fråga om hur rektorn på Pårps skola äger frågan om för vilka elever det finns särskilda skäl att besluta om att det särskilda stödet ska ges i särskild undervisningsgrupp på denna skola, uppger den biträdande rektorn för samverkansklassen att rektorn och biträdande rektor deltar i möten på förvaltningen tillsammans med rektor för Maria Park och elevhälsopersonal, chefen för elevhälsan samt specialpedagog m.fl. från den centrala elevhälsan. Rektorerna finns med i framtagandet av vilka elever som ska erbjudas plats i samverkansklass och tillsammans försöker de se vilka elever som har glädje av en sådan placering. Den biträdande rektorn uppger vidare att gruppen inte fattar något beslut, utan att det är rektorn på Pårps skola som fattar beslut om antagande till samverkansklass och om särskild undervisningsgrupp i åtgärdsprogram.

På fråga om det avseende den elev som saknar åtgärdsprogram inte heller finns något beslut om att den eleven ska gå i särskild undervisningsgrupp uppger den biträdande rektorn för årskurs 7-9, tillika tillförordnad rektor under augusti och september 2019, att hen inte har fattat något beslut om placering i särskild undervisningsgrupp eller beslut om åtgärdsprogram för eleverna i samverkansklassen och att hen inte har sett något sådant beslut. Enligt den biträdande rektorn är det möjligt att något beslut har fattats centralt. Den biträdande rektorn uppger vidare att det inte är skolan som erbjuder platsen i samverkansklassen, utan att det sker centralt. Beslutet om mottagande på skolan tas innan eleven kommer till Pårps skola och då beslutas också att eleven ska vara placerad i särskild undervisningsgrupp. Den biträdande rektorn uppger att hen inte har fattat några beslut om särskild undervisningsgrupp under sin tid som tillförordnad rektor för eleverna i samverkansklassen. Att hen står som beslutande på sex åtgärdsprogram, där det också framgår att eleverna ska vara placerade i särskild undervisningsgrupp, innebär inte, enligt den biträdande rektorn, att det är hen som har fattat något beslut. De besluten har tagits centralt.

Rektorn uppger i intervju att det formella beslutet avseende placering i särskild undervisningsgrupp måste fattas av rektorn på skolan. Rektorn uppger vidare att för hen

som kommer ny känns det som att rutiner för hela samverkansklassgången är ganska otydlig. Rektorn uppger att hen inte upplever att hen äger frågan om vem som ska placeras i den särskilda undervisningsgruppen samverkansklassen. Rektorn uppger vidare att hen inte får placera egna elever i den gruppen. Det måste beslutas av den så kallade ARS-gruppen vem som får gå där. Det är ju inte rätt eftersom den särskilda undervisningsgruppen är på hens skola och det är hen som rektor som ska avgöra vem som ska gå där, uppger rektorn. Rektorn uppger vidare att hen tycker att det blir väldigt otydligt att den särskilda undervisningsgruppen är kommunövergripande.

Huvudmannen uppger i intervju att det är rektor för Påarps skola som beslutar om placering i samverkansklassen och om särskild undervisningsgrupp för eleverna i samverkansklassen. På fråga om det är den så kallade ARS-gruppen som bestämmer att en elev ska placeras i samverkansklassen och också bestämmer att rektor ska fatta beslut om mottagande, uppger chefen för den centrala elevhälsan att de i ARS-gruppen uttrycker sig som att det skulle vara ett bra alternativ för eleven. Vårdnadshavaren erbjuds plats i samverkansklass av dem inom ARS-gruppen och får då ansöka om plats i samverkansklassen och ansöka om skolplacering på den skola där samverkansklassen är. Rektor fattar sedan beslut om att eleven ska tas emot i samverkansklass efter att vårdnadshavaren har ansökt om plats. På fråga om rektor på Påarps skola har möjlighet att själv placera andra elever från sin skola i den särskilda undervisningsgruppen samverkansklassen uppger utbildningsdirektören att för mottagande och placering i samverkansklassen gäller att ansökan ska ställas till förvaltningen först och att den så kallade ARS-gruppen ska behandla ansökan innan ett mottagande och en placering i samverkansklassen kan ske. Utbildningsdirektören uppger att själva förfarandet i att ta emot och bereda frågan om mottagande i samverkansklass är kommunövergripande. Antagningen till samverkansklassen sker genom den centrala elevhälsan och rutinerna för ansökan och antagningen till samverkansklassen är kommunövergripande.

Huvudmannen har i yttrande den 15 november 2019 lämnat kommentarer på kommuniserat protokoll och bland annat uppgett att det inte är en ansökan om en placering, utan snarare handlar det om att elevens stödbehov lyfts upp till ett forum med flera samverkande parter. Ansökan resulterar i en rekommendation. Vidare uppger huvudmannen att Stadens representanter vid intervjun uppgav att ARS-gruppen lämnar en rekommendation, inte att vårdnadshavare erbjöds en plats. Vidare uppger huvudmannen, med hänvisning till den fråga som ställts till rektor och biträdande rektor för årskurs 7-9 avseende att ett åtgärdsprogram ska vara upprättat och ivägskickat till den biträdande rektor för årskurs 7-9, att svaren indikerar att överlämningen till den nya skolledningen inte har skett på ett tillfredsställande sätt.

Omfattningen av placering i särskild undervisningsgrupp framgår inte av beslutet.

Lärare som undervisar i samverkansklassen uppger att om man får en plats i samverkansklassen så behöver eleverna inte lämna den klassen, men de kan gå ut i andra klasser om de klarar av det.

Biträdande rektorn för samverkansklassen uppger att det nog inte framgår någon omfattning av beslut om särskild undervisningsgrupp, men att det är tänkt att eleverna ska vara i den särskilda undervisningsgruppen hela tiden, om de inte slussas ut i vanlig klass. Vidare uppger den biträdande rektorn att i beslut om särskild undervisningsgrupp för en elev som nu är ute i vanlig klass, framgår det inte i vilken omfattning hen ska vara i den särskilda undervisningsgruppen och i vilken omfattning hen ska vara i annan klass och i vilka ämnen. Det enda som framgår är att eleven behöver stöd i särskild undervisningsgrupp.

Eleverna har sin klassplacering i den särskilda undervisningsgruppen.

Lärare uppger i intervju att samverkansklassen är en klass och eleverna tillhör den klassen. Huvuddelen av eleverna är från årskurs 6-9, men det finns även yngre elever. Eleverna tillhör bara sin samverkansklass, men de kan gå ut i andra klasser om de klarar av det, uppger lärare.

Den biträdande rektorn för samverkansklassen uppger i intervju att samverkansklassen är elevernas ordinarie klasstillhörighet. Efter att eleverna fått placering på Påarps skola, efter ansökningsförfarandet, placeras eleverna i den klassen. Eleverna har inte någon annan klasstillhörighet utan de har sin placering i samverkansklassen med barn från olika årskurser. Samverkansklassen har funnits i kanske 10 år i den formen det är nu.

Den biträdande rektorn för 7-9, tillika tillförordnad rektor under augusti och september 2019, uppger i intervju att eleverna i samverkansklassen är klassplacerade i samverkansklassen, men att de kan ha viss undervisning i annan klass.

Särskilt stöd i form av särskild undervisningsgrupp följs inte upp och utvärderas inte

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att särskilt stöd i form av beslut om särskild undervisningsgrupp inte följs upp och utvärderas. Skolinspektionens utredning visar att särskilda stödåtgärder, utöver placering i särskild undervisningsgrupp, regelbundet följs upp och utvärderas. Skolinspektionens utredning visar dock att elevernas behov av placering i särskild undervisningsgrupp aldrig följs upp och utvärderas. Därmed riskerar placeringen i den särskilda undervisningsgruppen att bli permanent.

Rättslig reglering m.m.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska det av åtgärdsprogrammet framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Av 3 kap. 11 § skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i bland annat grundskolan och grundsärskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 292 f.) framgår att när det gäller placering i särskild undervisningsgrupp ska dokumentation och uppföljning ske på samma sätt som när det gäller andra stödåtgärder. Placeringen ska regelbundet omprövas. Uppföljning och utvärdering av de insatta åtgärderna ska ske med viss regelbundenhet och i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare, vilket självklart gäller alla elever som ges någon form av särskilt stöd.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen tar vid tillsynsbesöket del av åtgärdsprogram, med tillhörande beslut om placering i särskild undervisningsgrupp, för sex av sju elever i samverkansklassen. I dessa åtgärdsprogram anges tid för när åtgärderna ska utvärderas och vem som är ansvarig för utvärderingen. Tid för när åtgärderna ska följas upp anges inte i åtgärdsprogrammen.

Lärare uppger i intervju att det särskilda stödet följs upp bland annat genom att åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas. Det är lärare som utvärderar och specialpedagog och rektorn som följer upp åtgärdsprogrammen. Elevernas åtgärdsprogram följs upp ungefär var åttonde vecka, uppger lärare. Lärare uppger vidare att de inte tror att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp följs upp och utvärderas. De uppger att det bara görs om föräldrarna vill att eleven ska byta klass. Lärare uppger att detta är en central fråga så det görs kanske där. Lärare uppger vidare att beslutet om samverkansklass står fast så länge föräldrarna vill. Det är som vilket skolval som helst. Det är ingen som gör en bedömning av att eleven inte ska vara här. Läraren uppger att hen inte tror att det görs några omprövningar av besluten om placering i särskild undervisningsgrupp.

Den biträdande rektorn för samverkansklassen uppger att hen inte har varit med i någon uppföljning eller utvärdering av beslut om särskild undervisningsgrupp. Den biträdande rektorn uppger vidare, på fråga om beslut om placering i särskild undervisningsgrupp regelbundet följs upp, att de inte har frågan ställd så, om eleven är rätt placerad. Frågan om eleven ska vara kvar i samverkansklassen tas inte upp.

På fråga om vem som ansvarar för uppföljning av beslut om särskild undervisningsgrupp uppger den biträdande rektorn för 7-9, tillika tillförordnad rektor under perioden augusti till september 2019, att hen inte vet det och att uppföljning inte har skett under den tid som hen har varit på skolan.

På fråga om hur det ser ut med ansvaret kring uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram uppger rektorn att det är något som de måste jobba vidare med. Det har inte fungerat så bra. Rektorn uppger att hen där vet hur hen vill ha det, men det är inte på plats idag. Rektorn uppger vidare att hen inte känner till att det finns någon rutin för uppföljning av besluten om särskild undervisningsgrupp. Hen uppger att hen inte heller har sett någon skriftlig rutin för det. Det finns inte jättemycket på plats av det som borde vara upprättat sen tidigare, uppger rektorn.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då verksamheten vid Päärps skola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Helsingborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att åtgärda bristerna.

Tillsynen visar att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt, att elever inte ges särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som de behöver samt att särskilt stöd i form av särskild undervisningsgrupp inte följs upp och utvärderas. Bristerna försvårar berörda elevers förutsättningar att nå målen för utbildningen. Mot bakgrund av att lärare uppger att de även föregående hösttermin hade ofullständiga utredningar för elever i den särskilda undervisningsgruppen samverkansklassen, att det särskilda stödet som är beslutat enligt åtgärdsprogram inte ges i den omfattning som är bestämt, att rektorn uppger att personalen inte har lyckats förbättra situationen i samverkansklassen trots att det har varit problem i den gruppen under lång tid, att elever i samverkansklassen inte heller tidigare läsår har haft någon annan klasstillhörighet samt att varken personal eller biträdande rektor med koppling till samverkansklassen någonsin följt upp eller utvärderat beslut om särskild undervisningsgrupp, konstaterar Skolinspektionen att samtliga brister har förelegat under en längre tid. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att bristerna är allvarliga varför föreläggandet ska förenas med vite.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Studiero

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen vid Päärps skola inte utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av och studiero. Utredningen visar att det inte råder studiero i alla klasser. Även om skolan har vidtagit vissa åtgärder i syfte att skapa studiero visar utredningen att dessa åtgärder inte är tillräckliga och att det inte finns några planer för arbetet med studiero.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformats på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Skolinspektionens utredning

Elever från samtliga årskurser berättar att det ofta är stökigt och högljutt på lektionerna och att det, i flera årskurser, är så dagligen. Eleverna säger att det händer att det kastas saker såsom suddgummin i klassrummet ungefär varannan lektion. Elever på mellanstadiet berättar att stökigheten bland annat beror på att de har stolar med hjul som elever åker runt på och att det finns elever som även ställer sig på borden. De berättar att när en elev börjar stöka är det fler som gör detsamma. En elev säger att eleverna som stör aldrig slutar störa, trots att lärare säger till. Eleverna på lågstadiet berättar att eleverna som stökar blir "utskickade" från klassrummet, men att det inte hjälper då de utskickade eleverna står utanför och stör istället. De berättar att det händer att de utskickade eleverna rycker och bankar på klassrumsdörren och att det stör eleverna inne i klassrummet. Ibland får de utskickade eleverna stå utanför halva lektionen, säger de intervjuade eleverna. Eleverna berättar att det inte hjälper när lärare säger till på skarpa utan att de elever som stör då tycker att det blir roligare och fortsätter störa. De säger att det ibland blir bättre en liten stund när lärare säger ifrån, men att det sedan blir stökigt igen. Eleverna berättar att det, trots att de upplever att det är stökigt i klassrummet nu, var ännu värre förra året. Några elever säger att det har varit på detta sätt i minst två år och några säger att det har varit stökigt hela mellanstadiet. Eleverna säger att det finns ordningsregler på skolan men att det är många som inte följer dem.

Intervjuade lärare säger att studieron varierar i de olika klasserna. De säger att det, i vissa klasser är stökigt varje dag och att det är oroligt till och från i alla klasser. Några intervjuade lärare säger att de utvisar elever från klassrummet, men att de då har svårt med tillsyn över eleverna som blivit utvisade. Lärarna menar att det då är bättre att ha eleverna kvar i klassrummet. Några lärare säger att de inte skickar ut elever som stör och en lärare säger att hen inte tar "fighten" med att skicka ut elever som hen märker inte kommer att lämna klassrummet. De intervjuade lärarna säger att det, i de klasser som det inte råder studiero, har varit så stökigt hela förra läsåret.

Några intervjuade elevhälsorepresentanter säger att de inte känner till hur studieron är eftersom de inte är ute i klasserna, medan andra säger att de är medvetna om att det finns klasser som inte har studiero. Elevhälsopersonal säger att det inte finns någon samsyn hos lärarna kring studiero och att lärarna har olika förhållningssätt kring studieron på skolan. De säger också att det finns ett samband mellan att lärarna inte kan ge särskilt stöd till elever i den utsträckning som de behöver och att det därför blir oroligt och sämre studiero i klassrummen. Elevhälsopersonal berättar att de delat upp vissa klasser i mindre grupper som en åtgärd för ökad studiero, men att det inte varit möjligt i vissa klasser på grund av sjukdom.

Den tillförordnade rektorn uppger i intervju att hen upplever att studieron överlag är bra på skolan men att studieron varierar mellan olika lärare. Hen säger att det inte är

stökigt på lektionerna enligt hens vetskap, men säger att det kan var stökigt på specifika lektioner i de högre årskurserna. Den tillförordnade rektorn berättar att hen är ute i klassrummen och följer upp studiero, samt att arbetet även följs upp på mentorstid och klassråd. Hen berättar vidare att de har pratat om studieron på föräldramöten och att det finns en uppfattning om att det måste vara knäpptyst i klassrummen för att det ska vara studiero. Den tillförordnade rektorn säger att de även följer upp elevernas upplevelse av studiero genom kommunens enkäter och att de visat att vissa årskurser upplevt att det var stökigt på lektionerna. På fråga om hur rektorn tänker kring de låga enkätresultaten på Skolinspektionens senaste enkäter svarar rektorn att det hade blivit andra resultat om man hade tagit årets årskurs 5 och 9. Den tillförordnade rektorn berättar att de genomfört insatser kring lektionsstruktur, tidsramar, mål och innehåll i alla ämnen som en del i arbetet för studiero. Rektorn säger att de insatser som är gjorda är tillräckliga, men att det måste utvärderas och att det är för tidigt att säga utfallet i nuläget. På fråga om det varit bristande studiero för vissa grupper under lång tid svarar rektorn att hen har vetskap om att det varit så länge för vissa grupper och att det är kopplat till vissa ämnen och vissa pedagoger.

Vid kompletterande intervju med den nytillträdde rektorn uppger hen det inte finns några åtgärdsplaner för att förbättra studieron. Det är en stor variation i studieron i klasserna. Vissa lärare har god studiero medan andra har en väldigt rörig klassrumssituation. Rektorn uppger att hen även har pratat med elever kring hur de upplever studieron och att hen har sett att det i någon klass på varje stadium är stökigt på lektionerna. Det är också stökigt i korridorerna, framförallt på högstadiet, uppger rektorn vidare.

Trygghet

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen vid Päärps skola inte utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av och trygghet. Även om vissa trygghetsskapande åtgärder har vidtagits visar utredningen att det finns elever på skolan som är rädda för andra elever och att det finns särskilda områden som de inte känner sig trygga på. Vidare visar utredningen att mycket av otryggheten rör rasterna och att flera av de intervjuade anser att det hade behövts fler vuxna ute på rasterna för att eleverna ska känna sig trygga. Åtgärderna kan därmed inte anses vara tillräckliga.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformats på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Skolinspektionens utredning

Flera elever från olika intervjugrupper berättar att det finns klasskamrater som de känner sig rädda för. De berättar att de känner sig rädda för att elever ska skaka stolarna

de sitter på och säga fula ord och kalla dem för otrevliga saker. En elev berättar att hen blivit tagen i nacken och slagen i huvudet i klassrummet. Eleverna berättar att lärarna då säger till och att lärarna meddelar hemmet om vad som hänt, men att det inte hjälper. Elever i lågstadiet säger att de känner sig rädda för andra elever i matkön i matsalen eftersom det där händer att elever puttas och kastar bär på varandra. Elever från mellanstadiet berättar att det händer att klasskamrater börjar slåss och att de därför känner sig rädda. En elev berättar om incidenter där en elev slagit ned två andra elever i klassen och att en annan elev slagit en lärare så att den fått näsblod. Elever berättar i intervju att det hänt att andra elever tillverkat vassa föremål på slöjden som de sedan jagat andra elever med.

Flera elever berättar att de har fyllt i enkäter kring deras upplevda trygghet och att de har visat på en karta över skolområdet vilka områden som de känner sig otrygga på. De säger att de inte känner sig trygga vid skolans kullar där elever slåss med pinnar. Eleverna berättar att det finns rastvakter ute på skolgården när det är rast, men säger att det inte hjälper mot stökiga elever när rastvakterna säger till. De uppger också att de inte upplever att det finns någon vuxen på de otrygga platserna såsom vid kullarna, i skogen eller på fotbollsplanen. Eleverna säger att de har tagit upp med lärarna att de känner sig otrygga och att det är stökigt på rasterna, men att det inte blir bättre. Några elever säger att det blivit bättre kring trygghet när de har pratat med lärare.

Intervjuade lärare uppger att de inte tror att alla elever känner sig trygga på skolan. De berättar att det är en hård jargong mellan eleverna på skolan och att alla inte förstår hur man ska prata med varandra. Lärarna berättar att de genomför och följer upp trygghetsenkäter på deras arbetsplatsmöten och arbetar med värdegrundsövningar. Lärare säger att de har gjort kartläggningar över otrygga platser på skolan och att de hade behövt vara dubbelt så många ute på skolgården eftersom det händer incidenter utan att de ser. De säger också att buskar på skolgården hade behövt klippas så att de kan ha bättre uppsikt över skolgården.

Den tillförordnade rektorn säger i intervju att elevernas trygghet bör vara bra. Hen berättar att de gör enkäter varje år och att de arbetar med de enkätsvar som är avvikande. Den tillförordnade rektorn säger att matsalen och omklädningsrummen är identifierade som otrygga platser och att de därför har satt in extra personal på de platserna. Vidare säger hen att de hade behövt vara fler vuxna ute på rasterna.

Den nytillträdde rektorn uppger i intervju, att det inte finns tydliga rutiner kring arbetet med hur de hanterar kränkningar och att de handlingsplaner som finns nu inte håller måttet. Rektorn uppger vidare att hen tittar på hur de kan se över sin personalorganisation för att utnyttja personalen på bästa sätt. Det ligger mycket på lärarna i årskurs 7-9 att hantera om de även ska vara ute på raster.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut

om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Enligt 26 kap. 27 § skollagen får ett föreläggande förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då verksamheten vid Påarps skola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Helsingborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att åtgärda bristerna.

Tillsynen visar att utbildningen vid Påarps skola inte utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Mot bakgrund av de intervjuades uppgifter om att det i vissa klasser har varit stökigt hela förra läsåret samt att det för vissa grupper har varit bristande studiero länge konstaterar Skolinspektionen att bristen har förelegat under en längre tid. Skolinspektionen bedömer att bristen är allvarlig, varför föreläggandet ska förenas med vite i denna del. Att det därutöver finns brister när det gäller trygghet är allvarligt. Skolinspektionen finner därmed sammantaget att det finns skäl att förena föreläggandet med vite även i denna del.

I ärendets slutliga handläggning har avdelningsjuristen Staffan Opitz, enhetschefen Mats Lundqvist samt utredarna Viveka Berglund och Anna Rosenquist Robertson, medverkat.

På Skolinspektionens vägnar

X Björn Persson

Avdelningschef
Signerat av: Björn Persson

X Klas Tambour

Föredragande
Signerat av: Klas Tambour

Hur man överklagar, se bilaga.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens etableringskontroll hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Påarps skola

Bilaga 2: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Fakta om Pårps skola

Skolinspektionen har den 8 augusti 2019 initierat ett ärende utifrån uppgifter som har kommit fram genom signaler i form av anmälningar som inkommit till Skolinspektionen. Samtliga anmälningar gällde särskilt stöd och kränkande behandling.

Skolenheten besöktes av Skolinspektionen den 27-28 augusti samt den 8 oktober 2019. Tillsynen har omfattat områdena extra anpassningar och särskilt stöd samt trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Pårps skola är en F-9 skola med cirka 480 elever och ligger i Pårp, en mindre ort cirka en mil från Helsingborg. Skolan är utbredd över ett större område med gott om gröna områden inskjutna mellan de olika skoldelarna. På skolområdet finns idrottshall och specialsalar för undervisning i musik, slöjd och hemkunskap. Vidare finns även tillgång till ett bibliotek i en anslutande byggnad. På Pårps skola finns även en av kommunens samverkansklasser som utgör en särskild undervisningsgrupp.